

วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง
Lampang Inter-Tech College

สรุปการจัดการความรู้ด้านการวิจัย หัวข้อ “การเขียนและเผยแพร่บทความวิจัย”

ประเด็นสำคัญ

1. เทคนิคการเขียนบทความวิจัย
2. แนวทางการเขียนบทความวิจัย
3. การเผยแพร่และการเลือกวารสารเพื่อการตีพิมพ์
4. สาเหตุของการถูกปฏิเสธการตีพิมพ์บทความ

บทความวิจัยนั้นถือได้ว่าเป็นเอกสารทางวิชาการประเภทเดียวกับรายงานการวิจัย (Research report) โดยที่มีสาระและรูปแบบการนำเสนอที่คล้ายคลึงกัน แต่มีลักษณะต่างกันที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. บทความวิจัยเป็นเอกสารทางวิชาการที่นักวิจัยเขียนขึ้นในรูปบทความวิชาการ เพื่อนำเสนอข้อค้นพบเชิงประจักษ์และหรือนวัตกรรมที่เป็นผลงาน ผ่านสื่อประเภทต่างๆ รวมทั้งการเผยแพร่ในที่ประชุมวิชาการ เนื่องจากวารสารมีจำนวนหน้าที่จำกัด และการประชุมมีเวลาจำกัด บทความวิจัยจึงมีความยาวจำกัด มีจำนวนหน้าน้อยกว่ารายงานการวิจัย

2. บทความวิจัยเป็นเอกสารทางวิชาการที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์มากกว่ารายงานการวิจัย เพราะในระหว่างการดำเนินการวิจัย นักวิจัยอาจตัดตอนผลการวิจัยนำร่องหรือผลงานวิจัยบางส่วนนำเสนอเป็นบทความวิจัยเพื่อเผยแพร่หรือตรวจสอบความคิดได้ บทความวิจัยจึงอาจเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการวิจัยที่นักวิจัยนำเสนอก่อนรายงานการวิจัย และเป็นสารสนเทศที่ทันเหตุการณ์มากกว่ารายงานการวิจัยที่มีการเผยแพร่เมื่อเสร็จสิ้นโครงการวิจัย

3. คุณภาพของบทความวิจัยค่อนข้างเป็นมาตรฐานมากกว่ารายงานการวิจัยโดยทั่วไป เพราะต้องผ่านการตรวจสอบเนื้อหาสาระและรูปแบบให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานของวารสารหรือคณะกรรมการจัดประชุมสำหรับเนื้อหาความรู้ที่นำมาเขียนบทความวิจัย จะมีลักษณะของการเขียนบทความอยู่ 2 รูปแบบคือ บทความที่เขียนขึ้น ก่อนเริ่มต้นการทำวิจัย หรือยังอยู่ระหว่างการทำวิจัย บทความที่เขียนขึ้น หลังจากทำวิจัยเสร็จแล้ว การตีพิมพ์บทความวิชาการ จะต้องคัดเลือกวารสารที่เหมาะสมเรื่องและสาขาวิชาที่วารสารนั้นถนัด

เทคนิคการเขียนบทความวิจัย

1. บทคัดย่อ เป็นเนื้อหาสาระส่วนที่นำเสนอวัตถุประสงค์การวิจัย วิธีการวิจัย และผลการวิจัยโดยสรุป (รวมทั้งข้อเสนอแนะในการวิจัย) เพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นภาพรวมงานวิจัยทั้ง ฉบับ เป็นข้อความที่มีค่าสำคัญทั้งหมดในบทความวิจัยและเป็นข้อความสั้น กระชับรัดกุมไม่เยิ่นเย้อ มักมีการกำหนดความยาวของบทคัดย่อ

(ภาษาไทยมักกำหนดเป็นจำนวนบรรทัด ขณะที่ภาษาอังกฤษมักกำหนดเป็นจำนวนคำ และมักกำหนดให้มีคำสำคัญ (Keywords) ไว้ด้วย

2. ส่วนนำ ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ส่วน

2.1 ส่วนแรก เป็นการบรรยายให้ผู้อ่านได้ทราบว่าบทความวิจัยนี้พัฒนามาจากผลงานวิจัยที่มีมาก่อนหน้านี้อย่างไรบ้างและนำมาสู่ปัญหาวิจัยอย่างไร (ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย)

2.2 ส่วนที่สอง กล่าวถึงปัญหาวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัย

2.3 ส่วนที่สาม คือ รายงานเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเฉพาะส่วนที่เป็นทฤษฎีและงานวิจัยที่สำคัญที่นำไปสู่การสร้างกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย รวมทั้ง สมมติฐานการวิจัย

2.4 ส่วนที่สี่ เป็นรายงานระบุเหตุผลพร้อมเอกสารอ้างอิงในการเลือกวิธีดำเนินการวิจัยที่ใช้ในบทความวิจัยนี้เพื่อเตรียมผู้อ่านให้สามารถเชื่อมโยงความคิดกันเนื้อหาสาระในส่วนต่อไป

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล คือส่วนสำหรับบรรยายว่าจะเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างไร และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลพร้อมทั้ง การตีความ มีการนำเสนอตารางและภาพประกอบเท่าที่จำเป็น ผลการวิเคราะห์ที่สำคัญในตารางหรือภาพประกอบต้องมีการบรรยายในส่วนที่เป็นข้อความด้วย มิใช่การเสนอตารางหรือรูปโดยไม่มีการบรรยาย

4. การอภิปราย/การสรุปผล เป็นการบรรยายสรุปข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย ประกอบการอธิบายว่าข้อค้นพบมีความขัดแย้ง/สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยและผลงานวิจัยในอดีตอย่างไร พร้อมทั้ง เหตุผลที่เป็นเช่นนั้น

5. การอภิปรายข้อจำกัด/ข้อบกพร่อง ข้อดีเด่น ซึ่งนำไปสู่ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติและข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

6. ส่วนอ้างอิง/ภาคผนวก ส่วนอ้างอิง ประกอบด้วยบรรณานุกรม และเชิงอรรถ ส่วนที่เป็นภาคผนวก ส่วนที่ผู้วิจัยนำเสนอสาระที่ผู้อ่านควรได้รับรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากที่นำเสนอในบทความ เช่น ตัวอย่างเครื่องมือวิจัย เป็นต้น

บทความวิจัยจำนวนมากถูกปฏิเสธมีเหตุผลสำคัญมาจากขาด Argument หรือ ไม่ได้เขียนเน้นให้เห็นอย่างชัดเจนไว้ตั้งแต่ต้น การที่ไม่มี argument บทความจะถูกพิจารณาเป็นงานประเภท not original, not significant, disorganized หลังจากที่เราสร้าง argument เราจะต้องเขียนบทความตามที่เราสร้างขึ้น ต้องจำไว้ว่า “argument drive article not data drive article, organizing your article around your argument.”

Argument คือ วาทกรรม (discourse) ที่เขียนขึ้น เพื่อต้องการเสนอความคิดให้เกิดข้อสงสัย และนำเสนอข้อมูลเพื่อแก้ข้อสงสัยนั้นคือ ความพยายามที่จะชักชวนให้ผู้อ่านเชื่อในบางสิ่งบางอย่าง ที่มีความสำคัญ สมมติฐานก็จะอยู่ในฐานะที่เป็นส่วนของ argument ด้วย argument จะมีองค์ประกอบอย่างน้อยอยู่ 2 ส่วนคือ a claim and evidence for the claim สิ่งที่ยืนยัน และข้อมูลที่สนับสนุน หรือที่เรียกว่า สิ่งที่มาพิสูจน์การสร้าง argument ต้องมาจากการสำรวจความรู้ที่ตีพอ ดังนั้นวิธีการเขียนคือ การเขียนมักจะเป็นว่างานวิจัยชิ้นนี้ต้องการโต้แย้ง หรือต้องการจะสร้างข้อถกเถียงในประเด็น (In this article, I argue that...) นอกจากนี้ต้องแสดงหลักฐาน (evidence) ตามที่เราสร้างข้อโต้แย้ง หรือข้อถกเถียงที่สร้างขึ้น ด้วย

แนวทางการเขียนบทความวิจัย

1. จะต้องเป็นบทความที่ลึกรูปหรือนำงานวิจัยมาเขียนใหม่ และผู้เขียนต้องมีความเข้าใจกระจ่างแจ้ง ในรายงานการวิจัยที่จะนำมาเขียน

2. เริ่มต้นจากการทำโครงร่าง การจัดลำดับความคิด การเรียบเรียงเนื้อหาสาระ เขียนเป็นฉบับร่าง จากนั้นทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์ จึงนำมาอ่านเพื่อปรับปรุงทบทวนและภาษา ตลอดจนแบบการเขียนให้ถูกต้องตามแบบของบทความวิจัย การใช้ภาษาทางการที่เป็นมาตรฐาน มีความเหมาะสมกับผู้อ่านที่เป็นนักวิชาการ และใช้ภาษาถูกต้องตามหลักภาษา

3. ต้องมี major argument ที่ชัดเจนโดยนำประเด็นที่เด่นที่สุดในงานวิจัยมาเขียนเพียง 1 หรือ 2 ประเด็น ดังนั้น จะต้องปรับชื่อเรื่องและเนื้อหาให้มีความสอดคล้องกับบทความที่เขียนขึ้นใหม่ขณะที่เนื้อหาในบทความต้องมีความสมบูรณ์ในแบบมาตรฐานของงานวิชาการ การนำเสนอเนื้อหา ควรนำเสนอสาระสำคัญของงานวิจัยอย่างตรงไปตรงมา ชัดเจน ถูกต้องและสมบูรณ์จนผู้อ่านสามารถทำวิจัยในลักษณะเดียวกันได้

4. บทความวิจัยไม่ใช่สรุปลงานวิจัย การเขียนจะต้องกะทัดรัด ตรงประเด็น บอกกระบวนการ มีสาระที่ชัดเจน มีระบบอ้างอิงที่ถูกต้อง ให้ข้อมูลตามหลักวิชาที่ถูกต้อง

5. การลำดับเนื้อหาควรเป็นไปตามหลักการวิจัย มีความต่อเนื่องตั้งแต่ต้นไปจนถึงการสรุป และอภิปรายผลการวิจัย แต่ละย่อหน้ามีประโยคสำคัญ และมีความเชื่อมโยงถึงกัน การใช้คำศัพท์ ควรใช้คำศัพท์ที่มีการบัญญัติศัพท์เป็นทางการหรือคำศัพท์ที่ได้รับการรับรองใช้กันแพร่หลาย ถ้าเป็นคำศัพท์ใหม่จากภาษาต่างประเทศควรมีวงเล็บกำกับ หรือมีเชิงอรรถอธิบายความหมาย เมื่อเลือกใช้คำศัพท์ใดควรใช้คำนั้นตลอดบทความวิจัย

6. การเขียนประโยค ควรเป็นประโยคสมบูรณ์ และพยายามใช้ประโยคสั้น หลีกเลียงประโยคซ้อน ควรระมัดระวังเครื่องหมายวรรคตอนให้ถูกต้องทุกประโยค

การเผยแพร่ และการเลือกวารสารเพื่อตีพิมพ์

วารสารที่ตีพิมพ์บทความวิชาการแบ่งเป็น 2 ประเภทคือตีพิมพ์บทความทางด้านสาขาความรู้ใหญ่ เช่น วารสารทางสังคมศาสตร์ วารสารธรรมศาสตร์ วารสารศิลปการ วารสารร่วมพฤษฯ และสาขาความรู้เฉพาะ เช่น วารสารเศรษฐศาสตร์ วารสารกฎหมาย วารสารประวัติศาสตร์ เป็นต้น การส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ต้องเลือกวารสารที่มีค่า impact factor และถูกนำไปใช้อ้างอิง (citation) สูงๆ บทความวิชาการ หรือ บทความวิจัยที่จะถูกนำไปตีพิมพ์ในวารสารวิชาการจะต้องผ่านกระบวนการ 2 ขั้นตอน คือ

1. บรรณาธิการ(editor) หรือกองบรรณาธิการคือ บุคคลที่จะทำหน้าที่พิจารณาเบื้องต้น ซึ่งเป็นการพิจารณาภายนอก โดยดูที่บริบท (context) ของบทความ เช่น ความทันสมัย การนำไปใช้ประโยชน์วงกว้าง รูปแบบการเขียน การอ้างอิง

2. Peer reviewer เป็นผู้เชี่ยวชาญและมีความรู้เฉพาะสาขาที่กองบรรณาธิการ คัดเลือกขึ้นมาทำหน้าที่พิจารณาทั้งหมด ซึ่งจะต้องมีอย่างน้อย 2 คน ในขั้นตอนนี้จะเน้นที่เนื้อหา ความถูกต้องตามหลักวิชาการในสาขา

เมื่อบรรณาธิการของวารสารฉบับนั้นได้รับบทความที่ผู้เขียนส่งไปให้แล้ว และคณะกรรมการซึ่งเชี่ยวชาญในเรื่องที่ผู้เขียนแต่ละคนส่งมาพิจารณา หลังจากพิจารณาแล้วจะแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้เขียนทราบ ซึ่งคำตอบที่อาจจะได้รับจะมี 3 รูปแบบคือ

1. บทความไม่ผ่านการพิจารณาลงในวารสาร ในกรณีที่บทความที่ไม่ผ่านการพิจารณาเลยจะถูกส่งกลับคืนไปให้หรือไม่คืนก็ได้ เหตุผลที่ไม่ผ่านนั้นอาจจะเป็นว่าเนื้อหาไม่เหมาะสมกับผู้อ่านวารสารฉบับนั้น อาจจะเป็นเนื้อหาที่เคยลงในวารสารแล้ว หรือเนื้อหาล้าสมัยไม่น่าสนใจ หรืออาจจะเป็นบทความที่เหมาะสมจะเป็นตำราเรียนมากกว่าเพราะเนื้อหายาวมาก หรืออาจจะเป็นบทความที่ไม่มีใครในกองบรรณาธิการวารสารฉบับนั้นอ่านเข้าใจเลย

2. บทความผ่านการพิจารณาให้ลงในวารสาร แต่ให้ปรับปรุงแก้ไข เนื่องจากบางบทความอาจจะดีมาก แต่ยังคงมีบางส่วนที่ยังไม่เหมาะสม เช่น อาจจะมีจุดบกพร่องเล็กๆ น้อยๆ ที่ผู้เขียนอาจจะมองข้ามไป หรือ คำนึงกับปัญหานั้นมากเกินไป แต่กองบรรณาธิการคาดว่าผู้อ่านคงอยากจะทำ หรืออาจจะมีความไม่ชัดเจนพอ ในกรณีนี้กองบรรณาธิการอาจจะขอให้ผู้เขียนปรับแก้บางข้อความ หรือให้เพิ่มเติมบางส่วน เพื่อให้แน่ใจว่าบทความของคุณจะเป็นประโยชน์กับผู้อ่านของเขามากยิ่งขึ้น

3. บทความผ่านการพิจารณาให้ลงในวารสาร ถ้าบทความของผ่านการพิจารณา จะแจ้งให้ผู้เขียนทราบ และอาจกำหนดให้ด้วยว่าจะนำลงในฉบับไหน หรือเดือนไหน อย่างไรก็ตาม แม้บทความของคุณจะสมบูรณ์พอสมควร กองบรรณาธิการอาจขอสิทธิในการตั้ง หรือตัดแปลงชื่อบทความให้หน้าอ่านขึ้น หรืออาจจะเพิ่มเติมข้อความสั้น ๆ โปไรใต้ชื่อบทความ หรือแก้ไขสำนวนบางส่วนให้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา หรือเพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น บางทีถ้าบทความยาวมากเขาอาจจะแบ่งออกเป็นตอนๆ ตามความเหมาะสม

หลังจากที่บทความนั้นได้รับการตีพิมพ์แล้ว กองบรรณาธิการมักจะไม่ส่งต้นฉบับกลับคืนมาให้ เพราะความไม่สะดวกหลายประการ แต่จะส่งวารสารฉบับที่นำลงแล้วนั้นมาให้ผู้เขียนแทน

สาเหตุของการถูกปฏิเสธการตีพิมพ์บทความ

1. ผู้อ่าน ถ้าเป็น narrow problem ก็ต้อง relate to larger problems
2. Off topic แตกต่างจากหัวข้อหลัก ไม่เชื่อมต่อกับปัจจุบัน ไม่ตรงกับวารสารและไม่อยู่ในความสนใจบรรณาธิการ วารสารไม่สามารถตีพิมพ์ได้เลย
3. Not scholarly การไม่เป็นวิชาหรือไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ มีหลายลักษณะได้แก่ เรื่องหรือประเด็นเลอะเทอะ ง่ายเกินไป ไม่ถูกต้อง มีความผิดทั้ง หลักการ หลักฐานและการอ้างอิง
4. Too defensive คือป้องกันตัวเองมากเกินไป บทความวิชาการไม่ใช่รายงานในชั้นเรียนที่ส่งให้ครูตรวจ ที่นักศึกษาจะต้องทำการเพื่อป้องกันตัวเองหลายอย่าง เช่น การใช้การอ้างอิงมากเกินไปและอ้างอิงคนที่มีชื่อเสียงมากเกินไปใช้ข้อมูลบางอย่างมากเกินไปเพื่อพยายามแสดงว่าได้อ่านมามาก เป็นต้น
5. Not sufficient original บทความที่ไม่สามารถนำไปสู่การสร้างความรู้ใหม่ “no new knowledge” เราจะต้องบอกกับผู้อ่านบทความของเราอะไรคือความใหม่ในงานของเรา ได้แก่ หลักฐาน วิธีการศึกษา การวิเคราะห์ หรือทฤษฎี เน้นให้เห็นอะไรคือความแตกต่างในงานของเรา อะไรคือสิ่งที่นักวิชาการยังไม่รู้
6. Poor structure, งานประเภทโครงสร้างการเขียนที่ไม่ดี poor writing, poor organization เขียนแล้วอ่านไม่รู้เรื่อง ประเภทไม่ชัดเจนว่าจะสื่ออะไร การเขียนที่ดีจะต้องมุ่งประเด็นให้ชัดเจน ตัดสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องออก
7. Not significant งานวิจัยที่ไม่สร้างความแตกต่างจากความรู้ที่มีอยู่เดิม ข้อค้นพบของงานก็อ่อน (weak finding)
8. Theoretically or methodologically flawed งานวิจัยประเภทมีระเบียบวิธีวิจัยไม่ถูกต้อง เช่น การออกแบบงานวิจัยผิด ข้อแย้งไม่สอดคล้องกับข้อมูล การวิเคราะห์หรือการตีความอ่อน ทฤษฎีที่นำมาใช้ไม่เพียงพอ
9. Too many misspelling and grammatical error งานประเภทเขียนแบบลวกๆ สุกเอาเผากิน มีความผิดทั้งการสะกดคำ และการใช้ไวยากรณ์ทางภาษา การส่งบทความไปตีพิมพ์ในวารสารจะต้องผ่านการตรวจอย่างดี

10. No argument งานวิจัยจำนวนมากถูกปฏิเสธเหตุผลสำคัญเพราะขาดสิ่งนี้หรือไม่ได้เขียนเน้นให้เห็นอย่างชัดเจนไว้ตั้งแต่ต้น การที่ไม่มีสิ่งนี้แสดงว่างานชิ้นนี้บทความจะถูกพิจารณาเป็นงานประเภท not original, not significant, disorganized หลังจากที่เราสร้าง argument เราจะต้องเขียนบทความตามที่เราร่างขึ้น ต้องจำไว้ว่า argument drive article not data drive article, organizing your article around your argument.